

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI 1. Bölüm

Farklılaştırılmış Öğretim → Bir araç, bir tutum, bir yaklaşım, bir felsefe, bir program uyarlama stratejisi, bir organizasyon stratejisi veya bir sınıf yönetimi modeli olarak ifade edilir.

→ Bir başka ifade ile öğretim stratejilerinin çeşitliliğiyle öğrencilerin çeşitliliğe yanıt vermesidir.

* Farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı:

- Piaget'in bilişsel gelişim kuramına,
- Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanına,
- Gardner'ın çoklu zeka kuramına dayanmaktadır.

→ Piaget'e göre çocuk, dünyada hareket ederek ve Dünya'ya ilişkin yaptığı kavramsallaştırmaları birbirine bağlayarak öğrenir.

→ Vygotsky, çocuğun bağımsız çalışması ile akranlarıyla işbirliği içerisindeki gelişim seviyesi arasındaki mesafe ile açıklar.

→ Gardner'a göre her öğrencinin düşünme ve öğrenme konusunda güçlü tarafları vardır. Farklı zeka alanlarını kullanır.

• Farklılaştırmayı destekleyen öğretmen, öğretim sürecini Bloom'un taksonomisi ile uyumlu hale getirebilir.

• Bloom'un taksonomisi a-hatırlatma, b-kavrama, c-uygulama, d-analiz, e-sentez, f-değerlendirme olmak üzere üst düzey düşünme becerilerinden oluşur.

Farklılaştırılmış Öğretim Yaklaşımının Temel İlkeleri

- 1- Güçlü bir sınıf topluluğu
- 2- Nitelikli öğrenme programı
- 3- Öğrenciler için ulaşılabilir görevler
- 4- Tüm öğrenciler için yüksek öğrenme hedefleri
- 5- Değerlendirmeye duyarlı eğitim
- 6- Bireysel görevler ve akran çalışmaları
- 7- Esnek sınıf yönetimi

@hatem.sefika-ogrtmn

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

1. BÖLÜM

* Farklılaştırılmış öğretim, öğrenme geçmişlerini, hazırbulunuşluk düzeylerini, ilgi alanlarını ve öğrenme profillerini derslere dahil ederek öğrencilere aktif öğrenme fırsatlarını artırır.

-Neden Farklılaştırılmış Öğretim?

- * Sınıfta iş birliği atmosferi vardır.
- * Zaman ve kaynaklar esnek ve yaratıcı şekilde kullanılır.
- * Tüm öğrencilerin başarılı olabileceği bir ortam sağlar.
- * Öğrenciler hazırbulunuşluk, ilgi alanları ve öğrenme profillerine göre farklılaşırlar.
- * Sınıftaki her öğrencinin öğrenme potansiyelini en üst düzeye çıkarmak amaçlanır.
- * Öğrenci farklılıklarına göre planlama yapılır.
- * Grup öğrenimini destekler, bireysel öğrenme fırsatı verir.
- * En iyi öğrenme yolları hakkında seçim yapar.

Farklılaştırılmış Öğretimin Temel Öğeleri

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğrenciler geçmiş deneyimleri, kültür, dil, cinsiyet, ilgi alanları, hazırbulunuşlukları, öğrenme biçimleri, öğrenme hızları ve bağımsızlık özellikleri bakımından farklılıklar gösterir.

Ne/Nasın Farklılaştırıyor?

Farklılaştırmanın amacı, tüm öğrencileri en üst seviyeye çıkarmaktır.

Farklılaştırmanın hedefi, yaşam boyu öğrenmeyi geliştirmektir. Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenler, bireysel farklılıkların öğrencileri nasıl etkilediği öğrenmek için değerlendirilmeden faydalanırlar.

Öğrencilerin bireysel farklılık alanları;

Hazırbulunuşluk, öğrencinin belirli bir öğrenme alanıyla ilgili bilgi, beceri ve anlayış düzeyini ifade eder.

İlgi, Konuya odaklanmasına neden olan duyguyu ifade eder. Öğrenme profilleri, bireyin nasıl öğrendiği ile ilgilidir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI - 2. BÖLÜM

Farklılaştırılmış Öğretimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Istasyon, merkezler, ajanda, karmaşık öğretim, yörünge çalışmaları, giriş noktaları, öğrenme sözleşmeleri, katlı öğretimdir.

• **Istasyonlar:** Öğrencilerin eş zamanlı olarak çeşitli öğrenme aktivitelerini gerçekleştirdikleri merkezdir. Her konunun bölümleri farklı istasyonda hazırlanır ve istasyonlar aynı ortamdadır. Öğrencinin hangi istasyona gideceğini öğretmen de seçebilir, öğrenci isteğine de bırakılabilir.

• **Merkezler:** İstasyona benzer, aynı konunun farklı yollarla öğretilmesi amaçlanır. Bu da istasyondan ayrılan yönüdür. Öğrenme merkezleri, öğrenciye bir konuyu öğretmek ve öğrenilen bir konunun pekişmesini sağlamak için sınıfların bir köşesinde hazırlanan etkinlik ve malzemelerin olduğu yerlerdir.

• **Öğrenme Ajandaları:** Bu uygulamada her öğrencinin bir ajandası vardır. Her öğrenciye farklı görevler verilir. Her öğrenciye çoğunlukla iki haftada tamamlayacak görevler yazar. Amaç derse destek olmaktır ve her öğrenci kendi öğrenme hızında ilerler.

• **Karmaşık Öğretim:** Birçok özellik açısından birbirinden farklı öğrencilerin grupları için geliştirilmiştir. Her öğrencinin farklı bir yönden çalışmaya katkı yapması sağlanır.

• **Yörünge Çalışmaları:** Yörünge ismi, hazırlanan projelerin işlenen konunun yörüngesi etrafından seçilmesinden gelir. Proje konusunu öğrenci seçer. Proje süresi 3-6 haftadır.

• **Giriş Noktaları:** Üstbilişsel öğrenme kuramına dayanır. Öğrencilere aynı anda farklı giriş noktalarından başlama imkanı verilir. Öğrenci, bir giriş noktasından konuyu okuyarak başlarken bir diğerinde film izleme ve drama yapma ile başlayabilir.

• **Öğrenme Sözleşmesi:** Öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarını ve eğitim sürecinde aktif katılımlı öğrenciler olmayı hedefler. Öğrencilerin ilgi ve öğrenme profillerine göre öğretmenlerle aralarında yapılan anlaşmadır.

• **Katlı Öğretim:** Bireysel farklılaşmanın öğretim ortamına getireceği olumsuzluğu gidermek amaçlanır. Örneğin ön öğrenmesi düşük, orta ve yüksek olan öğrencilerin aynı konuları kendilerine uygun zorluk seviyesinde öğrenmeleri sağlanır.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI - 2. BÖLÜM

* Öğrencilerin seviyelerine göre katlara yerleştirme anlayışına dayanan katlı öğretim yönteminde öğretmenler sınıfta katları belirlerken farklılıklar yaratabilirler.

* Hedeflerin zorluk düzeyine göre, çalışmanın karmaşıklığına göre, kullanılan kaynağın seviyesine göre, sürecin özelliklerine göre ve oluşturulması istenen ürünün özelliğine göre katlar oluşturularak öğrencilerin bu katlara yerleştirilmesi sağlanır.

• Grup Araştırmaları:

→ Öğretmen öğrencilere konu seçimi konusunda rehberlik eder, ilgi alanlarına göre sınıfı gruplara ayırır. Daha sonra araştırma planlama, araştırmayı yürütme, bulguları sunma ve sonuçları hem bireysel hem de grup olarak değerlendirmede onlara yardımcı olur.

Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

Öğrencilerin değerlendirilmesi; öğretimin başında, öğretim sürecinde ve öğretim sonunda olmak üzere 3 aşamada gerçekleştirilir.

⇒ Öğretim Öncesinde Kullanılan Teknikler

Bu tekniğin amacı ön değerlendirmedir. Öğrenilecek konu ile ilgili ne bildikleri tespit edilir. Buna göre (sonuçlara) öğrenenler için farklı öğrenme yolları tasarlanabilir.

• **Köşe Kapmaca:** Tekniğin uygulanmasında ilk olarak sınıfın köşelerine üzerinde "neredeyse", "hiç", "bazen", "sıklıkla" ve "kesinlikle" ifadeleri yazan kartlar yerleştirilir. Öğrencilerden konu ile ilgili bilgisini ifade eden köşeye gitmesi istenir. Kendi köşesine giden öğrenci konu hakkında ne bildiğini ve neden bu köşede olduğunu açıklar.

• **Kutu Yapma:** Öğrenci bir kağıda büyük kutu, bu kutunun içine küçük kutu çizer. Dıştaki kutuya "Ne biliyorum?", içteki kutuya "Ne bilmeliyim?" sorusunu yazar ve cevap arar.

• **Evet-Hayır Kartları:** Öğrenciler bir kartın bir yüzüne "evet" diğer yüzüne "hayır" yazarlar. Öğretmen soru sorduğunda bu kartlardan uygun olanını kaldırır.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

3.BÖLÜM

- * Öğretim sırasında öğrencilere; öğretmenleri, arkadaşları veya öz değerlendirme yoluyla geri bildirim fırsatı sunulması önemlidir.
- * Geri bildirim, öğrencilerin öğrenmelerindeki eksikliklerin, hataların veya amaçtan uzaklaşmanın zamanında düzeltilmesini sağlar.
- * Öğrenme sürecinde değerlendirme yapmak için **parmakla işaretleme, yumruk yapma, gerçeğe yüzleşme, sarmal oluşturma, konuşma halkası ve simit** gibi birçok teknik vardır.

Parmakla İşaretleme: Öğrencilerin başparmaklarını kullanarak öğrenmenin neresinde olduklarıyla ilgili bildirim vermeleri sağlanır.

- Başparmak yukarı doğru ise → Konu hakkında çok şey biliyorum.
- Başparmak yana doğru ise → Konu hakkında biraz bilgim var.
- Başparmak aşağı doğru ise → Konu hakkında çok az bilgim var.

Yumruk Yapma: Öz değerlendirme tekniği olarak kullanılabilir.

Konuyu bilme derecesine göre öğrencinin parmak sayısını arttırması istenir. "Bu konuyu ne derece iyi biliyorum?"

- 5 parmak açık ise → Birine açıklayabilecek kadar iyi biliyorum.
- 4 parmak açık ise → Yalnız başıma yapacak kadar biliyorum.
- 3 parmak açık ise → Biraz yardıma ihtiyacım var.
- 2 parmak açık ise → Pratik yapmaya ihtiyacım var.
- 1 parmak açık ise → Öğrenmenin başındayım.

Gerçeğe Yüzleşme: Öğrencilerden konuyla ilgili bilgi seviyelerini duygularıyla cevaplamaları istenir.

- 3 adet kart dağıtılır. → mutlu yüz - sakin yüz - üzüntülü yüz

Öğretim Sonrasında Kullanılan Değerlendirme Teknikleri

- Öğretmenin öğrenciye öğretilmesi istenen hedefi, bilgi ve beceriyi başarıyla ölçülüp ölçülmediğini görmek amacıyla yapılan değerlendirme teknikleridir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

3. BÖLÜM

- * Standartlaştırılmış testler, projeler, öğretmen tarafından oluşturulan sınavlar, raporlar öğretim sonrasında yapılan değerlendirmelerdir.
- Bunların dışında kullanılacak bazı değerlendirme teknikleri:

Sarmal Oluşturma:

- Öğrencilere o günkü konularla ilgili çeşitli sorular sorulur.
- Öğrencilerin soruların cevaplarını kağıda yazması istenir.
- Öğrenciler daire oluşturur ve sırayla yazdıkları okur.

Simit Tekniği:

- Öğretmen tahtaya bir simit şekli çizer.
- Şeklin dışına "ÖĞRENIYORUM", şeklin içine "BİLİYORUM" yazar.
- Daha sonra öğrencilerin konu ile ilgili bilgileri alınır.
- Gelen cevaplar ilgili yerlere not edilir.

Konuşma Halkası:

- Üçer kişilik gruplar oluşturulur ve öğrencilere A, B, C ismi verilir.
- A, belirlenen konu hakkında konuşmaya başlar. Kendisine işaret verilinceye kadar devam eder. (B ve C'de aynı şekilde devam eder.)

Döngüsel Yansıma:

- Sınıfın farklı yerlerine üzerinde konuların yazılı olduğu kağıtlar asılır.
- Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak köşelere gidip burada bulunan kağıtlara konu hakkındaki düşüncelerini yazarlar.
- Öğretmenin işaretiyle gruplar bir sonraki konunun olduğu alana geçerler ve bu şekilde bütün alanlara giderler.
- En sonda buldukları alandaki kağıttaki bilgileri okurlar.

Portfolyo:

- Hedeflenen kavram ve becerilerin uygulanması ve anlaşılmasının kanıtını destekleyen ölçütlere dayalı çok özel amaçlarla öğrenci çalışmalarının bir araya getirilmesidir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI 3. BÖLÜM

E-Portfolyo: Öğrencilerin çalışmalarını, projelerini, raporlarını ve hedeflere ulaşma yollarını gösterdiği, diğer belgelerini sergileyebildiği dijital bir koleksiyondur.

* Öğrenci kişisel geri bildirimlerle kendi kendini değerlendirir.

→ Öğretmen ve akranlar ayrıca özel geri bildirim sağlayabilirler.

→ Öğrenciler öz değerlendirme yapabilirler.

→ Ölçme ve geri bildirim doğrulamak için destekleyici kanıtlar sunar.

→ Öğrencilerin çalışmaları hakkında düşümlerini, kaliteyi analiz etmelerini ve hedef belirlemelerini sağlar.

→ Portfolyo öğrencileri öğrenme hedefleri yönünde ilerlemeleri konusunda sorumluluk ve yansımaya süreçleriyle ilgili cesaretlendirir.

Farklılaştırmanın Temel Öğeleri 4. BÖLÜM

* Etkili bir farklılaştırma olması için öğretmenlerin; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine, ilgilerine ve öğrenme profillerine göre farklılaştırabileceği çeşitli öğeler vardır.

→ Bu öğeler; içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamıdır.

İçerik:

* Öğretim sürecinin "girdisi"dir. * Öğretilmesi beklenen konuların bütünüdür.

* İçerik belirlenirken öğretmen hem öğrenci hem de konu hakkında bilgiye sahiptir.

Süreç:

* Öğrencilerin bilgiyi aktif olarak işleyip anlamlandırmaya çalışmalarıyla başlar. Okulda etkinlikler yoluyla gerçekleşir.

Ürün:

* Öğrencilerin bildiğini ortaya koymaya yönelik bireysel yorumudur.

Öğrenme Ortamı:

* Öğrenme ortamı çok yönlü, bireysel ve ortak çalışmaya uygun olmalıdır.